

מה תפקיד המחלות ושאר מכות הבאות על האדם ?

- א. מה תפקיד המחלות ושאר מכות הבאות על האדם ?
- ב. יש מי שלומד מניסיונם של אחרים
- ג. מי הוא האדם המסוגל ללמוד מניסיונם של אחרים ?
- ד. יש מי שמצבו הנפשי מצריכו לעבור את הניסיון בעצמו
- ה. שלא יהיה האדם שאנן במצבו הטוב ויחשוב שיתמיד לעולם, אלא יחשוש לשנויים העלולים לבוא עליו לרעה ומתוך כך ידחף לתקן דרכיו
- ו. בקשת הרחמים מעמידה את האדם שיהיה מוכשר ללמוד מניסיונם של אחרים ולא יצטרך ללמוד מניסיונו הוא

1) גמרא שבת לב.

אמר ר' יצחק בריה דרב יהודה לעולם יבקש אדם רחמים שלא יחלה שאם יחלה אומרים לו הבא זכות והפטר

2) עין אי"ה שבת פרק ב סימן רב.

א) מה תפקיד המחלות ושאר מכות הבאות על האדם ?

החולאים, ככל פגעי העולם, יש בהם תכלית מוסרית לרכך לב האדם הקשה, שיהיה על ידם יותר קרוב להיכנע לדרכי ד' הטובים.

ב) יש מי שלומד מניסיונם של אחרים

והנה כשם שעצם החולאים והמרדות בפועל מועילים בעולם, כן מועילה ג"כ מציאותם ע"י מה שירחיב האדם דעתו בהיותו שלו ושאנן, שאיננו בטוח מכל מחלה ותקלה, רק בעזרת ד' ורחמיו. ואם הציור יועיל לאדם, אז הלא יקבל את התועלת של מציאות החולאים, רק מציאותם האפשרית, ולא יהיו נצרכים כלל לבא עליו בפועל, ואותה קשיות העורף הטבעית הנטועה בלבו של אדם בטבעו [ת]תרכך ע"י הציור של מציאות המחלות, וע"י בקשת הרחמים שמקרבת דעתו של אדם ולבבו לדבקה בשם יתברך.

3) קבצים ב {רכד}

תאוות, נטיות ודמיונות הסוערות בלב האדם

אין להתפעל ממה שהלב מושך לפעמים לאיזו תאוה או לאיזו מידה שאינה מהוגנת, ולהחליט בשביל כך שכל הופעה עליונה של חכמת קודש אינה הולמת לו. פתיות היא זו. האדם נתון תמיד בסבך של חיים גופניים, חכמת אלהים מקדשת את חייו, וגם מגדלת אותם. סוערים בלב לפעמים דמיונות ונטיות בלתי רצויים, שהם עומדים מוכנים להתבטל מפני הדר ד', המתגלה בנשמה בהדרת קודש

ג) מי הוא האדם המסוגל ללמוד מניסיונם של אחרים ?

וכ"ז שהאדם עומד במצב הגון כ"כ בדרכי חייו, עד שהציור האפשרי פועל עליו אותה הפעולה המוסרית שעצם החולאים פועלים ברוב בני"א, שוב איננו צריך להם, ורחמי השם יתברך שרויים עליו ואיננו צריך שיחלה בפועל, שהוא אות על טהרת נפשו שלא ירדה מקדושתה באופן היוצא מן הכוח אל הפועל להרע. אע"פ שאולי גנוזות בקרבה ג"כ איזו נטיות רעות שכחן ג"כ בציור פנימי, די לציור המכניע מאפשרות המצבים הרעים המתרגשים לבא לבצר כחם, וא"צ זכות אחרת פועלית.

כי כל הנדרש תעשה בקשת הרחמים, הנושאת עליה את הציור השלם של חלישות האדם העלולה לכל מפגע, ושהוא נמסר רק לרחמי שמים. ובוזה בודאי יתרומם ללכת בדרך ד', כי יסורו מלבבו טיפשות הדמיונות של התאוות השפלות המגרשות את האדם מחצרות ד' יתברך, וממילא ישוב לאהבה את ד' וללכת בדרכיו.

ד) יש מי שמצבו הנפשי מצריכו לעבור את הנסיון בעצמו

אבל אם יחלה בפועל, אות הוא שמצב נפשו ירד כ"כ, שהרושם של הציור האפשרי מהמרדות העלולה לבא על האדם לא פעל את פעולתו, עד שהוא צריך דוקא החלי בפועל כדי לצרף סיגיו ונטיותיו הרעות. א"כ ודאי לא רק בדרך ציור גנוז נמצאת בקרבו נטיה לרעה, כי אז היה די הציור של אפשרות המוסר והמכאוב להחלישו, כ"א שהוציא ג"כ מן הכח אל הפועל את הרע הגנוז בנפש פנימה, וזה גרם שהרפואה לא תוכל להגמר ע"י ציור כ"א ג"כ ע"י המלאות הדבר בפועל. א"כ כדי להפטר צריך ג"כ זכות המובאת, שכבר יצאה אל הפועל, המכוונת להקביל נגד כח ההפסד של החסרון הנגמר בפועל שגרם את הצורך להנהיגה האלהית לסבב את המחלה בפועל, ע"כ אומרים לו הבא זכות והפטר.

ה) שלא יהיה האדם שאנן במצבו הטוב ויחשוב שיתמיד לעולם, אלא יחשוב

לשנויים העלולים לבוא עליו לרעה ומתוך כך ידחף לתקן דרכיו

ובכלל מרחבת בקשת הרחמים, קודם שיחלה וה"ה קודם שיבאו עליו שינויים לרעה שלא יבואו עליו, את דעתו של האדם שלא ישקע כולו באותו המצב שהוא נתון בקרבו, כ"א יהיה משקיף לדון על כמה שינויים שיכול לצאת אליהם ע"י סיבוב הסבות מאדון כל המעשים. וע"י בקשת הרחמים יתרומם רוחו, לתקן דרכיו לא דוקא לפי ערך המצב שהוא כבר נמצא בו, כ"א ג"כ לפי ערך המצבים האפשריים להשתנות. וכח זו הזכות בעצמו יהיה גורם שכל השינויים יהיו לטובה, כי יד ד' נטויה תמיד לטובה, רק האדם צריך להיות נכון לקבל את הטוב.

ו) בקשת הרחמים מעמידה את האדם שיהיה מוכשר ללמוד מניסיונם של אחרים

ולא יצטרך ללמוד מניסיונו הוא

שהבקשה של הרחמים היא לזה הכשר גדול, בהיותה עם עז פעולתה מטהרת את הרגש שבלב להיות מוכן להעשות בסיס למעשים טובים ודיעות נכונות, המגיעים את האדם לדרך ישרה בלא אמצעות של הדרכה של מחלה ויסורים, כי "אם שמוע תשמע לקול ד' אלהיך והישר בעיניו תעשה והאזנת למצותיו ושמרת כל חקיו כל המחלה אשר שמתני במצרים לא אשים עליך כי אני ד' רופאך".

תפילת חנה שמואל א, ב, א'

- (א) ותתפלל חנה ותאמר עלץ לבי ביקנך כמה קרני ביקנך רחב פי על אויבי כי שמחתי בישועתך :
- (ב) אין קדוש ביקנך כי אין בלתך ואין צור פאלהינו :
- (ג) אל תרבו תדברו גבהה גבהה יצא עתק מפיקם כי אל דעות יקנך ולא ולו נתכנו עללות :
- (ד) קשת גברים חתים ונכשלים אָזְרו חיל :
- (ה) שבעים בלחם נשכרו ורעבים חדלו עד עקרה ילדה שבעה ורבת בנים אמללה :
- (ו) יקנך ממית ומחיה מוריד שאול ויעל :
- (ז) יקנך מוריש ומעשיר משפיל אף מרומם :
- (ח) מקים מעפר דל מאשפת ירים אביון להושיב עם נדיבים וכסא כבוד ינחלם פי ליקנך מצקי ארץ וישת עליהם תבל :
- (ט) רגלי חסידו חסידיו ישמר ורשעים בחושך ידמו כי לא בכח וגבר איש :
- (י) יקנך יחתו מריבו מריביו עלו עליו בשמים ירעם יקנך ידיו אפסי ארץ ויתן עז למלכו וינרם קרן משיחו : פ